

פוליסה לביטוח אחריות מעבידים הראל
(מהדורת אפריל 2016)

מבוא

הואיל והמבוטח אשר שמו מפורט ברשימה המצורפת בזה ואשר מהווה חלק בלתי נפרד מן הפוליסה, ואשר ייקרא להלן "המבוטח", פנה אל:

הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "המבטח"),

בבקשה ובהצעה לערוך את הביטוח המפורט בפוליסה זו;

והואיל והמבטח הסכים לערוך את הביטוח, כאמור, תמורת התחייבותו של המבוטח לשלם למבטח את דמי הביטוח הנקובים ברשימה;

על כן מעידה פוליסה זו שהמבטח ישפה את המבוטח בגין חבותו של המבוטח על פי החוק בשל מקרה הביטוח שייגרם במשך תקופת הביטוח הנקובה ברשימה, בכפופות לכל התנאים והסייגים הכלולים בה וגם/ או אשר הוספו וגם/ או יוספו לה בהסכמת הצדדים;

היה סכום הפיצוי שעל המבוטח לשלם בגין נפגע בודד - בשל מקרה הביטוח על פי פרק זה - גדול מגבול האחריות לנפגע הנקוב ברשימה לפרק זה, תפחת חבות המבטח בגין הוצאות משפט סבירות בחלק היחסי, ליחס שבין גבול האחריות לנפגע הנקוב ברשימה לבין סכום הפיצוי שעל המבוטח לשלם בגין אותו נפגע. נפגעו במקרה הביטוח מספר עובדים, ועלה סכום הפיצוי שעל המבוטח לשלם בגין אותו מקרה ביטוח על הסכום הנקוב ברשימה כגבול האחריות המרבי למקרה ביטוח, תפחת חבות המבטח בגין הוצאות משפט סבירות בחלק היחסי, ליחס שבין גבול האחריות המרבי למקרה ביטוח הנקוב ברשימה לבין סכום הפיצוי שעל המבוטח לשלם בגין אותו מקרה ביטוח;

1. גבולות מרביים לאחריות המבטח על פי פוליסה זו:

אחריות המבטח על פי פוליסה זו לא תעלה על הסכומים המרביים הנקובים ברשימה כ -

1.1. "גבול האחריות לתשלום פיצויים בגין מקרה ביטוח לעובד אחד".

1.2. "גבול האחריות למקרה" – שהוא גבול האחריות למכלול התביעות בגין מקרה ביטוח שעילתן מגורם אחד או מסיבה מקורית אחת.

1.3. "גבול האחריות המרבי על פי פוליסה זו" - שהוא גבול האחריות בגין כל מקרי ביטוח שיארעו בתקופת הביטוח.

המבטח יישא גם בהוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בהן בשל מקרה הביטוח המכוסה על פי פוליסה זו (אם מוצו גבולות האחריות, ישא המבטח בהוצאות משפט סבירות ביחס לגבול אחריות המבטח על פי הפוליסה), וזאת אף מעל לגבולות האחריות שפורטו ברשימה

2. הגדרות למטרת פוליסה זו :

2.1. **הצעת הביטוח:** טופס ההצעה שהמבוטח מילא וחתם עליו הכולל מידע על בסיסו נכרת חוזה הביטוח ומהווה בסיס לעריכת פוליסת הביטוח. טופס ההצעה, נספחיו וכל מידע נוסף שמסר המבוטח בכתב למבטח הם חלק בלתי נפרד מהפוליסה.

2.2. **הפוליסה:** חוזה הביטוח בין המבוטח למבטח, דף הרשימה לרבות טופס ההצעה וכל נספח וגם/ או תוספת שצורפו לפוליסה.

2.3. **הרשימה / דף פרטי הביטוח:** המסמך המצורף לפוליסה שבו מפורטים, בין היתר, פרטי המבוטח, הכיסויים, תקופת הביטוח, גבולות אחריות המבטח, דמי הביטוח, השתתפויות עצמיות של המבוטח וכל עניין אחר אשר מהווה חלק בלתי נפרד מהפוליסה.

2.4. החוק:

2.4.1. פקודת הנזיקין (נוסח חדש) התשכ"ח-1968.

2.4.2. חוק האחריות למוצרים פגומים, התשמ"א-1980.

כפי שהם בתוקף בתאריך תחילת הביטוח הנקוב ברשימה.

2.5. **עובד:** אדם, בשירותו הישיר של המבוטח, בעסקו ובעיסוקו של המבוטח הנקובים ברשימה, המקבל שכרו מהמבוטח.
2.6. **תחום טריטוריאלי:** במדינת ישראל ובשטחים המוחזקים על ידה. שטחי יישובים ישראלים וכן שטח בסיסים וגם/ או עמדות צה"ל בתחום "האוטונומיה" ייחשבו כשטחים מוחזקים לצורך פוליסה זו (שטחים המכונים "B" ו-"C"), אלא אם צוין אחרת בדף הרשימה.

מבלי לגרוע מהאמור לעיל, פוליסה זו תחול גם בתחומי האזורים כמשמעותם בחוק יישום חוזה השלום בין מדינת ישראל לבין הממלכה הירדנית ההאשמית, התשנ"ה – 1995.

2.7. **תאונה:** אירוע בלתי צפוי מראש, אשר נגרם לעובד במישרין כתוצאה מעיסוקו בעבודה.

2.8. **עיסוקו של המבוטח:** עיסוקו של המבוטח המצוין בדף הרשימה כפי שהתבקש המבטח על ידי המבוטח לבטחו.

2.9. **מקרה ביטוח:** היזק גופני או נפשי או שכלי או מוות, בלתי צפוי מראש, שייגרם לעובד או לעובדים מעובדי המבוטח, כתוצאה מתאונה או מחלת מקצוע, אשר היוו במישרין וללא תלות בגורם אחר את הסיבה העיקרית להיזק, למחלת מקצוע או למוות תוך כדי ועקב עבודתו/ם בעסק המבוטח, בהתאם לעיסוק המוגדר ברשימה, בתחום הטריטוריאלי, כהגדרתו להלן, (אלא אם הורחב הביטוח לתחום טריטוריאלי נוסף והדבר נקבע במפורש ברשימה).

2.10. **סיכון מתמשך:** כאשר חבות המבוטח נובעת מתאונה או מחלת מקצוע, שנגרמה על ידי חשיפת העובד לסיכון פיזי או מוחשי מתמשך (להלן בתנאי זה: "גורם הנזק") תוך כדי ועקב עבודה בעסקו של המבוטח, יישא המבטח בחלק יחסי של החבות, כפי היחס שבין תקופת החשיפה של העובד לגורם הנזק בתקופת הביטוח של פוליסה זו, לבין תקופת החשיפה של העובד לגורם הנזק בכלל.

2.11. **מדד:** מדד המחירים לצרכן המתפרסם מדי פעם בפעם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

2.12. **מטבע:** המטבע הנקוב ברשימת הפוליסה.

2.13. **דולר או הסימון \$:** דולר של ארצות הברית של אמריקה.

2.14. **שקל חדש:** (ש"ח) או הסימון ₪.

2.15. **השכר:** סך כל המשכורות, השכר, העמלה, ההשתכרויות וההטבות האחרות הניתנים על ידי המבוטח לעובדים, בתוספת ההוצאות הנלוות המפורטות בדו"ח השנתי והכל בהתאם לטופס 126 או חליפו וזו בלבד. נקבעו ברשימה קטגוריות שונות למקצועות / לעיסוקים שונים, על השכר לשקף את סך השכר המשולם לעובדים לכל הקטגוריות, ולכל קטגוריה בנפרד.

2.16. **מספר העובדים:** מספר העובדים המועסקים על ידי המבוטח בעסק המבוטח בפוליסה זו. נקבעו דמי הביטוח לפי מספר העובדים, על המבוטח לוודא כי מספר העובדים עליו הצהיר בהצעת הביטוח, תואם בכל עת (במשך תקופת הביטוח) למספר העובדים המועסק על ידו בפועל. נקבעו ברשימה קטגוריות שונות למקצועות / לעיסוקים שונים, על מספרי העובדים לשקף את מספר העובדים בכל קטגוריה, בכל מקצוע ובכל עיסוק בנפרד.

2.17. **השתתפות עצמית:** הסכום כמפורט ברשימה, בו יישא המבוטח מתוך סכום הפיצוי, השיפוי וסכום ההוצאות ששולמו על ידי המבטח, לפי העניין, בגין טיפול וגם/ או סילוק התביעה, עקב כל מקרה ביטוח בנפרד. מובהר בזה, כי בגין מקרה ביטוח שעילתו מחלת מקצוע, המבוטח יישא בהשתתפות עצמית בגין כל נפגע בנפרד.

2.18. **מחלת מקצוע:** מחלת מקצוע כהגדרתה בחוק הביטוח הלאומי ותקנותיו.

2.19. **המבוטח:** האדם או ישות משפטית ששמו, כתובתו ומהות עיסוקו נקובים ברשימה.

2.20. **בן משפחה:** בן בת זוג של המבוטח או בעלי המניות אצל המבוטח ובני זוגם, לרבות ילדיהם והוריהם.

אלא אם צוין בדפי הרשימה אחרת, המבטח לא יהיה אחראי לפי פוליסה זו ל-:

- 3.1 חבות המבטח – כלפי או בגין קבלן או עובד של קבלן או משנה או עובד של קבלן משנה וגם/ או עובדי כוח אדם, אלא אם המבטח אישר כיסוי חבות כזו והדבר נקבע במפורש ברשימה.
- 3.2 התחייבות או אחריות שהמבטח מקבל על עצמו לפי הסכם, אלא אם כן התחייבות או אחריות כזו הייתה מוטלת עליו גם בהיעדר הסכם כזה.
- 3.3 סכום כלשהו אשר המבטח היה רשאי לתבוע מגורם כלשהו, והוא מנוע מכך לפי הסכם שהוא צד לו. המבטח יחזיר למבטח כל סכום ששילם המבטח ויכול היה לגבותו בהעדר הסכם כזה.
- 3.4 סכום כלשהו -
- 3.4.1 אשר ייתבע מהמבטח על ידי המוסד לביטוח לאומי.
- 3.4.2 ששולם על ידי המוסד לביטוח לאומי, שעילתו תביעה על פי פוליסה זו או שהמוסד חייב בו אך לא שילמו מחמת אי קיום הוראה או הוראות בחוק ביטוח לאומי או בתקנותיו או מחמת שלא הוגשה לו התביעה כלל.
- 3.4.3 בו יחויב המבטח, עקב מקרה ביטוח במסגרת פוליסה זו, לפצות עובד שאין חלה על המבטח חובת תשלום דמי ביטוח למוסד לביטוח לאומי בגין העסקתו. במקרה כזה יפצה המבטח את המבטח בגין תביעות כאלה רק בסכום העודף על מה שעשוי היה להשתלם, בהתאם לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשכ"ח - 1968, כאילו היה אותו עובד מבטח על פי החוק הנ"ל.
- 3.4.4 וגם/ או טובות הנאה וגם/ או חלק מהם אותם יכול העובד לקבל מהמוסד לביטוח לאומי, אך אינו מקבלם מאחר שהמבטח לא דיווח למוסד לביטוח לאומי על מלוא שכרו של העובד, או שהמבטח לא קיים הוראה החלה עליו מכח חוק הביטוח הלאומי ותקנותיו.
- 3.5 חבות כלשהי שעשויה לחול על המבטח בגין מקרה ביטוח שמקורו או סיבתו נובעים במישרין או בעקיפין וגם/ או שהינו קשור בדרך כלשהי באזבסט או צורן (סיליקה) או בחומרים כלשהם המכילים אזבסט או צורן, בכל צורה וכמות ובלבד שמקרה הביטוח נובע או הושפע מתכונותיו המסוכנות של האזבסט או הצורן.
- 3.6 חבות כלשהי הנובעת מאחזקה וגם/ או משימוש בסמים, ברעלים האסורים על פי כל דין וגם/ או על פי הוראת רשות חוקית;
- 3.7 חבות כלשהי בגין עובד המועסק בניגוד להוראה או הוראות החוקים או התקנות בדבר העסקת נוער או שלא בהתאם להם.
- 3.8 אובדן, נזק, עלות כספית מכל סוג שהוא, שנגרמו במישרין או בעקיפין או בקשר עם הנסיבות שיפורטו להלן, וזאת, מבלי להתייחס לכל סיבה או אירוע אחר, שתרמו לגרימת הנזק בין אם בו-זמנית או באיזשהו שלב של קרות הנזק:
- 3.8.1 מלחמה, פלישה, פעולת אויב זר, מעשה איבה, פעולות מעין מלחמתיות (בין אם הוכרזה מלחמה ובין אם לאו).
- 3.8.2 מלחמת אזרחים, התקוממות, מהומות, מהומות אזרחיות המגיעות לממדים של התקוממות עממית, התקוממות צבאית, מרידה, מרד, מהפכה, תפיסת שלטון על ידי הצבא, הכרזת שלטון צבאי או מצור או כל פעולה המהווה הכרזה או קיום של חוק צבאי;
- 3.8.3 החרמה, הלאמה, הפקעה או הרס או נזק לרכוש, על ידי או על פי הוראה של ממשלה או רשות ממלכתית או מקומית.
- 3.8.4 כל מעשה טרור -
- למטרת סייג זה "מעשה טרור" פירושו: מעשה הכולל אך לא מוגבל לשימוש בכוח, אלימות, שימוש בכלי נשק אטומי, כימי או ביולוגי, בכלי נשק של הרס כללי, הרס, שיבוש או חתירה תחת כל מערכת תקשורת ואינפורמציה או תשתית או כל מה שהן כוללות בתוכן. חבלה או כל שימוש באמצעי אחר על מנת לגרום במכוון או שלא במכוון, לנזק מכל סוג שהוא או כל איום לנזק בכל אחת מהפעולות שהוזכרו לעיל על ידי כל אדם, קבוצה/ות בין אם הם פועלים לבדם או בשם או בקשר עם כל ארגון שנוצר למטרות פוליטיות, דתיות, אידיאולוגיות או מטרות דומות, לרבות הכוונה להשפיע על כל ממשלה או להפחיד את הצבור או חלק ממנו.
- 3.8.5 כל מעשה בלתי מאורגן או בלתי מבוקר או מעשה אלים שנעשה לתועלתו של העושה אותו (כגון: שוד, ונדליזם, הרס, ביזה, גניבה וכדומה) שנגרם עקב אחד מהדברים המפורטים בסייג זה לעיל ושנגרם על ידי אזרחים, אנשי השלטון או חיילים.
- סייג 3.8 זה מחריג גם אובדן או נזק, עלות או הוצאה כספית מכל סוג שהוא שנגרמו במישרין או בעקיפין או בקשר עם כל פעולה שנוקטה בקשר עם פיקוח, מניעה, דיכוי או צמצום בכל דרך של כל מעשה שנמנה בסעיפים 3.8.1 עד 3.8.5 (כולל) ושמתייחסים אליו לעיל.

3.9 חבות כל שהיא וגם/או אבדן או נזק מכל סוג שהוא, בגין אחת או יותר מן הסיבות שלהלן או שנגרמו או שנתרמו או הנובעות מחומר גרעיני (MATERIAL NUCLEAR) כלשהו, לרבות חומר גרעיני מלחמתי, דלק גרעיני, קרינה מייננת, זיהום רדיואקטיבי, תדלוק גרעיני כלשהו או מפסולת גרעינית כלשהי וגם/ או מבעירת דלק גרעיני כלשהו. לעניין סייג זה בלבד תכלול המילה "בעירה" תהליך כלשהו של ביקוע גרעיני המכלכל את עצמו.

3.10 חבות כלשהי העשויה לחול על המבוטח, עקב וגם/ או בגין שימוש ברכב מנועי, או כל כלי ממונע אחר (אלא אם נקבע אחרת ברשימה), או מעורבות בתאונת דרכים כהגדרתם בעת קרות מקרה הביטוח בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים התשל"ה-1975 על כל תיקונו.

3.11 חבות כלשהי הנובעת מפרעות, מהומות או משביתה, מהשבתה.

3.12 מקרה ביטוח שאירע מחוץ לתחום הטריטוריאלי (כהגדרתו בהגדרה 2.6 לעיל), אלא אם נקבע אחרת במפורש ברשימה.

3.13 קנסות, היטלים, פיצויי ענישה ופיצויים לדוגמא.

3.14 חבות כלשהי הנובעת מזיהום סביבתי מכל סוג שהוא, למעט זיהום סביבתי תאונתי.

למען הסר ספק מובהר בזאת, כי מקרה ביטוח שנגרם במישרין או בעקיפין על-ידי וגם/ או כתוצאה מזיהום רדיואקטיבי אינו מכוסה, אף אם נגרם מחמת הסיכונים המפורשים כמכוסים על-פי פוליסה זו, ואין באמור בסייג זיהום זה כדי לשנות את האמור בסייג 3.9 (חומר גרעיני) לעיל.

3.15 חבות כלשהי בגין וגם/ או בקשר עם חומרי נפץ לרבות פתילים, נפצים, חומרי חבלה, כלי נשק, תחמושת אלא אם מצוין אחרת ברשימת הפוליסה.

3.16 מקרה ביטוח שנגרם או הוחמר או נבע במבנה שנבנה ב"שיטת פל-קל", ואותו מבנה נמצא בבעלות וגם/ או בחזקת המבוטח וגם/ או בידיעת המבוטח שהמבנה בו נמצאים עובדיו בנוי בשיטה זו, כולו או חלקו.

3.17 מקרה ביטוח שנגרם במישרין או בעקיפין מ" וירוס הכשל החיסוני האנושי (HIV) ("איידיס") וגם/ או מ" הפטיטיס C " וגם/ או מוירוס האבולה.

3.18 מקרה ביטוח שנגרם –

3.18.1 ממוצר המשלב הנדסה גנטית.

(O.M.G) ORGANISMS MODIFIED GENETICALLY (גוף חי שעבר התאמה גנטית).

3.18.2 במישרין וגם/ או בעקיפין משימוש במוצר שיוצר וגם/ או נלקח מגוף האדם.

3.18.3 מ-, וגם/ או על ידי קרינה וגם/ או שדות אלקטרומגנטיים.

3.19 הפסד או נזק או חבות ממעשה זדון וגם/ או במתכוון וגם/ או כתוצאה מהם של המבוטח או בן משפחתו או מי מטעמם - כולל ידיעה מוקדמת של מי מהם על כוונת זדון של אחר ואי נקיטת אמצעים סבירים לסיכול המעשה, וכן כולל התנהגות של מי מהם המנוגדת לחוק והעולה כדי נטילה במודע של סיכון וכן התנהגות של המבוטח החורגת מסטנדרט התנהגות של מבוטח סביר, וכשהתנהגותו לוותה במצב נפשי של פיזיות או אי אכפתיות.

3.20 חבות כלשהי הנובעת או קשורה לספורט אתגרי – ענפי ספורט הנחשבים למסוכנים במיוחד והכוללים/דורשים בין היתר מהעוסקים בהם רמות גבוהות של קושי ו/או מאמץ גופני, מהירות, גובה וסכנה.

לעניין פרוט סוגי הספורט הנכללים בהגדרה זו, ראה פירוט באתר המבטח "הגדרת ספורט אתגרי".

4 הרחבות וכיסויים לביטוח אחריות מעבידים –

למען הסר ספק, ההרחבות והכיסויים שלהלן, כפופות למבוא, להגדרות, לסייגים ולתנאים הכלליים, אלא אם צוין אחרת בהרחבה ספציפית כלשהי וגם/ או בדפי הרשימה.

למען הסר ספק, מובהר בזה כי אם לא נרשם אחרת ברשימה במפורש, גבולות האחריות של ההרחבות המפורטות להלן הם חלק מגבולות האחריות הכלליים של הפוליסה כרשום בדף הרשימה, ולא נוספים עליהם.

4.1 הרחבה - שעות העבודה

הביטוח יכסה את חבותו החוקית של המבוטח - בגין מקרה הביטוח שיארע לעובד, בכל עת שהעובד נמצא בשרות המבוטח, לרבות בעת הפסקות עבודה, העברה ממקום עבודה אחד למשנהו, בדרך אל מקום העבודה וממנו, וכן בעת פעילות אחרת של העובד הנעשית לצורך עבודה עבור עסקו של המבוטח המפורט ברשימה או בקשר אליה, כל עוד העובד פועל במסגרת חובותיו, זכויותיו וצרכיו כעובד המבוטח ובכלל זה פעילות ספורטיבית וחברתית.

4.2 הרחבה - עבודה אצל אחרים

הביטוח מורחב לכסות את חבותו החוקית של המבוטח - (עד כמה ואם בכלל תחול עליו) כלפי עובדיו המועסקים זמנית אצל אחרים.

4.3 הרחבת עובדים ארעיים / מזדמנים

ולמען הסר ספק, מובהר כי פוליסה זו מורחבת לכסות את חבותו החוקית של המבוטח כלפי עובדים מזדמנים, עצמאיים, ארעיים, מתנדבים וזרים, אך לא כאשר המבוטח זכאי לשיפוי כלפי המנויים בהרחבה זו, בגין אותו מקרה הביטוח, על פי כל ביטוח אחר שנערך על ידו או לטובתו. היה המבוטח זכאי לשיפוי בגין מקרה ביטוח המנוי בהרחבה זו גם על פי ביטוח אחר, יהווה הביטוח האחר השתתפות עצמית לעניין הרחבה זו והמבוטח יהיה זכאי לשיפוי על פי הרחבה זו רק בסכום/ים העודפים מעבר ומעל לביטוח האחר. שכר עובדים מזדמנים, עצמאיים, ארעיים, מתנדבים וזרים, ייכלל בהצהרות אשר על המבוטח למסור למבטח למטרת הביטוח על פי פוליסה זו. למען הסר ספק, תביעות שיובשו על ידי המוסד לביטוח לאומי אינן מכוסות במסגרת הרחבת כיסוי זו.

4.4 הרחבת בעלי שליטה

פוליסה זו תכסה את חבותו החוקית של המבוטח כלפי "בעלי שליטה" העובדים כמנהלים שכירים וגם או כעובדים מן המניין והמופיעים ברשימת מקבלי השכר של המבוטח ואשר המבוטח משלם בגין העסקתם דמי ביטוח למוסד לביטוח לאומי.

4.5 כיסוי להוצאות הגנה בהליך פלילי

אם נקבע ברשימה כי הכיסוי להוצאות הגנה בהליך פלילי תקפה, אזי המבטח יעמיד לרשות המבוטח וגם או לרשות מי מעובדיו עורך דין לשם מתן הגנה משפטית בחקירה לרבות בחקירת מקרה מוות, בהליכים פליליים שיוגשו נגד מי מהם בקשר עם מקרה ביטוח מכוסה על פי הפוליסה שיארע בתקופת הביטוח של פוליסה זו. כל זאת על חשבון המבטח.

4.5.1 בנוסף על הנאמר לעיל, וככל שיקבל המבטח חוות דעת מנומקת מעורך דין שייצג את המבוטח בערכאה שעל החלטתה מבקשים לערער, אשר לפיה יש בסיס ענייני וסיכוי סביר להצלחת הערעור האמור, יעמיד המבטח למבוטח עורך דין לשם הגשת ערעור וייצוג המבוטח עד לערכאה הסופית האפשרית, על הכרעת דין וגם או גזר דין שיוטל על המבוטח בהליכים פליליים כאמור וישא גם בהוצאות הערעור כאמור.

4.5.2 אם המבוטח לא יהיה מעוניין בשירותיו של עורך דין שיעמיד לרשותו המבטח בהתאם לאמור לעיל, הרי יהא רשאי, לאחר קבלת אישור של המבטח, לפנות לעורך דין על פי בחירתו, ובמקרה כזה ישפה אותו המבטח בשכר הטרחה לרבות בגין ערעור (כהגדרת מונח זה בסעיף 4.5.3 להלן).

4.5.3 הגדרות שכר טרחה והוצאות הגנה

4.5.3.1 הגדרת שכר טרחה – שכר טרחת עורך דין לניהול הליכים משפטיים הקבוע בכללי לשכת עורכי הדין (תעריף מינימלי), התשכ"א-1961, או כללי תעריף מינימלי של שכר טרחת עורכי הדין כפי שהדין יחייב מפעם לפעם,.

4.5.3.2 הוצאות הגנה – שכר טרחה כהגדרתו לעיל המשולם לעורכי דין, למומחים וליועצים, וכן עלויות, הוצאות ותשלומים אחרים הקשורים בחקירה, בניהול תביעה, בהגנה במקרה של תביעה, בהסדר פשרה, בבוררות וגם/ או בערעור על תביעה, לרבות עלות הוצאת ערבות בנקאית בהתאם לדרישת המבטח כאמור בהרחבה זו, אגרות, העתק פרטי-כל, שכר עדים וגם/ או שכר מומחים כפי שיקבע בית המשפט שהמבוטח יישא בהם בקשר להליכים הפליליים או להליכי הערעור – למעט קנס, פיצוי או תשלום עונשין המוטלים בגזר דין וגם/ או בפסק דין.

4.5.4 המבוטח ימציא למבטח כל מכתב, דרישה וגם או תביעה פלילית וגם או מנהלית, הזמנה וגם או הודעה משפטית וגם או מנהלית, שעניינם מקרה ביטוח המבוטח על פי פוליסה זו, מיד ובסמוך לאחר קבלתם לידיו. כן תינתן הודעה בכתב למבטח מיד כאשר ייוודע למבוטח כי עומדים להתקיים הליכים מנהליים וגם או משפטיים

פליליים, חקירה מנהלית וגם או משפטית וגם או חקירת סיבת מוות – בקשר למקרה כלשהו העלול לגרום לתביעה על פי הרחבה זו.

4.5.5 סייגים לכיסוי זה – המבטח לא יעמיד לרשות המבוטח עורך דין וגם או לא יישא בתשלום כלשהו, על פי כיסוי זה -

4.5.5.1 אם בעת קרות מקרה הביטוח -

המבוטח או עובדו שלגביו קיים כיסוי על פי כיסוי זה -

4.5.5.1.1 היה תחת השפעה של סמים;

4.5.5.1.2 פעל מתוך כוונה לגרום לאירוע מתוך כוונת זדון, והמבוטח הורשע בכך.

4.5.5.2 בעניין כל שהוא החורג וגם או אשר אינו תואם את העיסוק וגם או את עיסוקו של המבוטח הנקוב ברשימה;

4.5.5.3 בעניין המסויג בסייגים לחבות המבטח וגם או המסויג בסייגים לחבות המבטח לעיל.

4.5.6 יודגש כי אם בחר המבטח להעמיד למבוטח עורך דין וגם או לממן למבוטח עורך דין שייבחר בהתאם לאמור בכיסוי זה - הגנה משפטית בהליך פלילי ; ובמהלך ההליך (גם בזמן חקירת המבוטח) או בסופו של ההליך יתברר כי המבוטח וגם/ או העובד של המבוטח פעלו/ו תחת הסייגים המפורטים בסעיף 4.5.5 בהרחבה זו לעיל - רשאי המבטח להפסיק את מתן ההגנה המשפטית או את מימונה, ועל המבוטח להשיב למבטח – על פי דרישתו הראשונה של המבטח – כל סכום שבו נשא המבטח בשכר טרחה והוצאות הגנה.

4.5.7 לעניין כיסוי זה, וככל שמדובר באמור בסעיף 4.5.6 לעיל, המבוטח יפעל כמפורט להלן:

4.5.7.1 המבוטח יאשר בכתב כי קרא והבין את התנאים המפורטים בכיסוי זה וכי השירותים המשפטיים יוענקו לו בכפוף להתחייבות של המבוטח לשפות את המבטח בגין כל הוצאותיו אם מתקיימים התנאים המפורטים בסעיפים 4.5.5, 4.5.6 לעיל ובסעיף 4.5.7 זה.

4.5.7.2 המבוטח יסמך את בא כוחו באמצעות יפוי כוח בלתי חוזר להודיע למבטח בדבר כל התפתחות מהותית בחקירה כמו גם בתיק וכן עם סיומם של ההליכים.

4.5.7.3 לבקשת המבטח, יספק המבוטח ערבויות בנקאיות מתאימות להבטחת השיפוי כאמור בסעיף 4.5.7, שבעלותן יישא המבטח. המבוטח יהא רשאי להציע למבטח בטוחות אחרות, לשביעות רצונה של החברה.

4.5.8 מילא המבוטח אחר כל התנאים המפורטים לעיל, הרי יהא זכאי לשירותים משפטיים, וזאת בכפוף לתנאי הפוליסה וחריגיה בכלל ובכפוף למפורט לעיל בפרט.

4.5.9 גבול האחריות של המבטח על-פי כיסוי זה לא יעלה על הסכום הנקוב ברשימה להוצאות הגנה בהליך פלילי.

4.5.10 אם לא נקבע במפורש אחרת ברשימה, גבולות האחריות לכיסוי זה נכללים בגבולות האחריות של המבטח שנקבעו ברשימה לפוליסה זו ולא בנוסף עליהם.

4.6 כיסוי קבלנים וגם/ או קבלני משנה וגם/ או עובדי כוח אדם

אם נקבע במפורש ברשימה כי כיסוי זה תקף, ואם בבקשת המבוטח להרחבת הביטוח על פי כיסוי זה צוין במפורש מספר העובדים או השכר הצפוי השנתי שישולם על ידי המבוטח לקבלנים וגם/ או לקבלני משנה וגם/ או לעובדי כוח אדם, יכסה הביטוח, את חבותו החוקית של המבוטח כלפי קבלנים, עובדי קבלנים, קבלני משנה, עובדי קבלני משנה או עובדי כוח אדם, ובלבד שהמבוטח ייחשב כמעבידם, עקב מקרה הביטוח, אך לא כאשר המבוטח זכאי לשיפוי כלפי המנויים בכיסוי זה, בגין אותו מקרה הביטוח, על פי כל ביטוח אחר שנערך על ידו או לטובתו. היה המבוטח זכאי לשיפוי בגין מקרה הביטוח על פי ביטוח אחר, יהווה הביטוח האחר השתתפות עצמית לעניין כיסוי זה והמבוטח יהיה זכאי לשיפוי על פי כיסוי זה רק בסכום/ים העודף/ים מעבר ומעל לביטוח האחר.

שכר הקבלנים, קבלני המשנה ועובדי כוח אדם, ייכלל בהצהרות אשר על המבוטח למסור למבטח למטרת הביטוח על פי פוליסה זו.

למען הסר ספק, תביעות שיובו שיוגשו על ידי המוסד לביטוח לאומי אינן מכוסות במסגרת הרחבת כיסוי זה.

4.7 כיסוי עובדים ששכרם אינו משולם על ידי המבוטח

אם נקבע במפורש ברשימה כי כיסוי זה תקף, ואם בבקשת המבוטח להרחבת הביטוח על פי כיסוי זה צוין במפורש מספר העובדים המועסקים בחוזים מיוחדים או השכר הצפוי השנתי שישולם על ידי המבוטח בגין העסקת עובדים המועסקים בחוזים מיוחדים והמבוטח אינו משלם את שכרם, יכסה הביטוח, את חבותו החוקית של המבוטח כלפי אותם מועסקים בחוזים מיוחדים, עקב מקרה הביטוח, אך לא כאשר המבוטח זכאי לשיפוי כלפי המנויים בהרחבה זו, בגין אותו מקרה הביטוח, על פי כל ביטוח אחר שנערך על ידו או לטובתו.

היה המבוטח זכאי לשיפוי בגין מקרה הביטוח על פי ביטוח אחר, יהווה הביטוח האחר השתתפות עצמית לעניין הרחבה זו והמבוטח יהיה זכאי לשיפוי על פי הרחבה זו רק בסכומים/ העודפים מעבר ומעל לביטוח האחר.

אולם, אם המוסד לביטוח לאומי לא חייב בפיצויים לגבי עובדים אלה, יופחת, בכל מקרה, מכל פיצוי שיהיה על המבטח לשלם לעובדים אלה, בהתאם לתנאי הפוליסה, סכום השווה לפיצוי שהיה משולם על ידי הביטוח הלאומי (או היוונו), אילו היה הנפגע זכאי לקבל פיצוי כזה.

כמו כן יופחת מסכום הפיצויים כל סכום שהתובע שילם בגין הוצאה כספית כלשהי, לרבות הוצאות לריפוי הנפגע, אשר היה על המוסד לביטוח לאומי לשאת בהן לו היה התובע מבוטח כדין על ידי המוסד לביטוח לאומי.

מספר העובדים האמורים בהרחבה זו או סכום המשכורות המשולמות להם על ידי גוף משפטי כלשהו, יכלל בהצהרות אשר על המבוטח למסור למבטח למטרת הביטוח על פי פוליסה זו.

4.8 כיסוי הרחבת דין החל בשטחים המוחזקים

אם נקבע במפורש ברשימה כי כיסוי בגין הרחבת דין החל בשטחים המוחזקים תקף, ואם יארע מקרה ביטוח בו ייזק עובד תושב השטחים המוחזקים על ידי צה"ל שאינו נחשב לתחום הטריטוריאלי כאמור בסעיף ההגדרות וגם/ או בשטחי A בעת העסקתו על ידי המבוטח בשטחים אלה, ועניינו יידון בבית משפט של מדינת ישראל, ובית משפט זה יפסוק/יקבע כי על נסיבות האירוע לא יחול הדין הישראלי, יכסה הביטוח על פי פרק זה את חבותו של המבוטח כלפי עובד כזה על פי הדין שחל (בעת קרות מקרה הביטוח) בשטחים המוחזקים על ידי צה"ל ואולם אם במקרה ביטוח ייזקו מספר עובדים תושבי השטחים המוחזקים על ידי צה"ל או שטחי A-

4.8.1 תחול על המבוטח השתתפות עצמית בגין כל ניזוק / נפגע בנפרד;

4.8.2 באם החיל בית משפט של מדינת ישראל את חבות המבוטח על פי הדין החל בשטחים המוחזקים על ידי צה"ל, יחול האמור בסעיף 4.8.1 ובנוסף לכך תחול על המבוטח השתתפות עצמית בסך השווה לכפל 3 של סכום ההשתתפות העצמית שנקבע ברשימה לעניין מקרה ביטוח שהאחריות לגביו על פי החוק כהגדרתו בהגדרה 2.4 להגדרות לעיל;

4.8.3 אירע מקרה ביטוח בו תחול על המבוטח חבות הן על פי החוק והן על פי הדין החל בשטחים המוחזקים על ידי צה"ל, ישא המבוטח בגין אותו מקרה ביטוח בהשתתפות עצמית כמפורטת לעיל לגבי הנפגעים הזכאים לפיצוי בגין הדין החל בשטחים המוחזקים ובנוסף בהשתתפות העצמית המפורטת בהגדרה 2.17 לגבי הנפגעים שחל לגביהם החוק .

4.9 כיסוי למבוטחים נוספים

אם נקבע במפורש ברשימה, פוליסה זו מורחבת לשפות כל אדם או גוף משפטי שהמבוטח התחייב בכתב לפני קרות מקרה הביטוח להכלילו כמבוטח נוסף בביטוח חבות מעבידים הנערך על ידו באותה מידה שהאדם או הגוף המשפטי יחשב כמעביד של עובדי המבוטח, או יקבע כי הוא נושא באחריות שילווחית לענין חבות המבוטח כלפי עובדיו.

4.10 כיסוי נשיאת כלי נשק

אם נכתב במפורש ברשימה - ולמען הסר ספק, פוליסה זו תכסה, את חבותו של המבוטח הנובעת מבעלות וגם/ או מהחזקה וגם/ או משימוש בכלי נשק ברישיון על ידו או על ידי עובדיו הנושאים בנשק ברישיון תקף בקרות האירוע.

5 תנאי הפוליסה

5.1 תחולת החוק

על פוליסה זו חלות הוראות ההסדר התחיקתי, לרבות הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א.-

א. לא ענה המבוטח תשובות מלאות וכנות או לא גילה למבטח עניין שיש בו כדי להשפיע על נכונותו של מבטח סביר לכרות את החוזה בכלל או לכרותו בתנאים שבו (להלן: "עניין מהותי"), יהיה המבטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו על-פי הוראות חוק חוזה הביטוח התשמ"א-1981 (להלן: "חוק חוזה הביטוח");

ב. עוד לעניין מהותי, הוא עניין ששאלה לגביו הוצגה בהצעת הביטוח וגם או מידע בכל מסמך אחר שהוגש למבטח, בין אם לגבי פוליסה זו ובין אחרת, לרבות:

1. מקצוע הנקוב במפורש ברשימה;
2. עיסוק הנקוב במפורש ברשימה;
3. תחום פעילות הנקוב במפורש ברשימה;
4. שינויים בעבודה וגם/ או בתהליכי שניעשו בעקבות הוראת רשות חוקית.
5. הפסקת פעילות בתחום מתחומי עבודתו של המבוטח בשל מקרה ביטוח וגם/ או בשל חשש כי באופן ביצועה וגם/ או בכלים וגם/ או בחומרים שהועמדו לרשותו של העובד יש משום סיכון בלתי סביר, בין אם ההפסקה נעשתה בהוראת רשות חוקית, בין ביוזמה אחרת ובין אם ביוזמת המבוטח;
6. מספר העובדים המועסקים על ידי המבוטח.
7. מספר העובדים המועסקים על ידי המבוטח בעיסוקים שפורשו במפורש ברשימה (אם פורשו);
8. השכר השנתי המשולם ע"י המבוטח לכלל עובדיו ובנפרד, בהתאם לעיסוקיהם השונים כמפורט ברשימה (אם פורשו).
9. כל אירוע המשפיע על הערכת הסיכון המבוטח;
10. תיאור ושינוי בחצרי עסקו של המבוטח;
11. תיאור ושינוי בתנאי הבטיחות במקום המבוטח.
12. תיאור ושינוי באמצעים להקלת סיכון המבוטח או בנקיטתם.

ג. הסתרה בכוונת מרמה מצד המבוטח של עניין שהוא ידע כי הוא עניין מהותי, דינה כדין מתן תשובה שאינה מלאה וכנה;

ד. שאלה גורפת שנשאלה על ידי המבטח, הכורכת עניינים שונים, ללא אבחנה ביניהם, אינה מחייבת תשובה כאמור אלא אם הייתה סבירה בעת כריתת החוזה;

ה. בנוסף, במשך תקופת הביטוח יגלה המבוטח למבטח, בכתב, כל שינוי בעניין מהותי, וזאת באופן מידי מעת שנודע לו על כך;

ו. לעניין זה יובהר, כי שינוי שחל אחרי מסירת הפוליסה למבוטח, בנושא שצוין בה במפורש כעניין מהותי וכן דבר המגלה כי תשובה שניתנה לשאלה בעניין מהותי היתה לא נכונה ויש בה כדי להחמיר את סיכון המבוטח החמרה של ממש, יראו בהן גם כחלק מ"עניין מהותי";

ז. תוך 30 ימים מהיום שנמסרה למבטח תשובה שאינה מלאה וכנה או הודעה על שינוי מהותי או תוך 30 ימים מהיום שנודע על מידע כאמור, רשאי המבטח, כל עוד לא קרה מקרה הביטוח, לבטל מיד את הפוליסה בהודעה בכתב למבוטח;

ביטל המבטח החוזה מכח סעיף זה, עובר לקרות מקרה ביטוח, זכאי המבוטח להחזר דמי ביטוח ששילם בעד התקופה שלאחר הביטול זולת אם המבוטח פעל בכוונת מרמה;

ח. קרה מקרה הביטוח לפני שנתבטל החוזה מכוח תנאי 5.2 זה, אין המבטח חייב אלא בתגמולי ביטוח מופחתים בשיעור יחסי, שהוא כיחס שבין דמי הביטוח שהיו משתלמים כמקובל אצלו לפי המצב לאמיתו לבין דמי הביטוח המוסכמים, והוא פטור כליל בכל אחת מאלה:

1. התשובה או אי מתן הודעה כאמור בסעיף 5.2 ה' (לפי העניין), ניתנו בכוונת מרמה;

2. מבטח סביר לא היה מתקשר באותה פוליסה, אף בדמי ביטוח מרובים יותר, אילו ידע שהמצב הוא כפי שהוא.

ט. המבטח אינו זכאי לתרופות האמורות בתנאי 5.2 ז' וח' לעיל בתנאי זה בכל אחת מאלה, אלא אם התשובה שלא הייתה מלאה וכנה ניתנה בכוונת מרמה:

1. המבטח ידע או היה עליו לדעת את המצב לאמיתו בשעת כריתת החוזה או שהוא גרם לכך שהתשובה לא הייתה מלאה וכנה;

2. העובדה שעליה ניתנה תשובה שלא הייתה מלאה וכנה חדלה להתקיים לפני שקרה מקרה הביטוח, או שלא השפיעה על מקרהו, על חבות המבטח או על היקפה.

י. אין בתנאי 5.2 זה כדי למנוע מן המבטח כל תרופה המוקנית לו על פי דין.

5.3 כתובת למתן הודעות

א. הודעות למבוטח:

הודעה של המבטח למבוטח בכל הקשור לפוליסה תישלח לפי מענם האחרון הידוע למבטח;

ב. הודעות למבטח:

הודעה של המבוטח למבטח תימסר למשרדו הראשי של המבטח, או לכל מען אחר בישראל שעליו הודיע המבטח בכתב למבוטח מזמן לזמן.

5.4 דין ושיפוט ישראלי

על כל תביעה לפי פוליסה זו יחול הדין הישראלי בלבד, למעט אם נרכשה הרחבה לעניין הרחבת דין החל בשטחים המוחזקים, ולבית המשפט בישראל תהיה סמכות שיפוט בלעדית בכל מקרה ביטוח ו/או חילוקי הדעות הנובעים מפוליסה זו. החברה לא תפצה וגם לא תשפה את המבוטח בגין החלטה שנתנה סמכות שיפוט אחרת שמקום מושבה מחוץ לתחום מדינת ישראל.

5.5 תשלום דמי הביטוח ודמים אחרים

דמי הביטוח והדמים האחרים המגיעים מן המבוטח למבטח בקשר לפוליסה ישולמו בתוך 28 ימים ממועד תחילת הביטוח, או במועדים שהוסכם עליהם בכתב בין המבוטח למבטח.

א. לא שולמו דמי הביטוח או תשלום כלשהו שחב המבוטח למבטח בתוך 28 ימים, אפשר יהא לשלם במועדים אחרים שהוסכם עליהם במפורש כלהלן:

1. לגבי פוליסה הנקובה בשקלים – הסכומים שבפיגור יישאו הפרשי הצמדה בעבור תקופת

הפיגור מיום תחילת הביטוח. כאשר הפרשי ההצמדה יחושבו על פי השינוי בין המדד

הידוע במועד תחילת תקופת הביטוח, לבין המדד הידוע ביום שבו שולם כל תשלום בפועל;

2. לגבי פוליסה הנקובה בדולרים (ארצות הברית), יערך כל תשלום בשקלים חדשים לפי

השער היציג ביום בצוע התשלום.

ב. למען הסר ספק, מובהר בזאת כי אם נקבעו דמי ביטוח כפיקדון או הכפופים להתאמה, לא יהיה בפוליסה זו או בחידושה או בביטולה משום ויתור על ביצוע התאמה לגבי תקופת ביטוח כלשהי שקדמה לתקופת הביטוח בפוליסה זו;

ג. לא שולמו דמי הביטוח במועדים המוסכמים, יישא הסכום שבפיגור אף ריבית כמשמעותה בחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961, (להלן: "הריבית שבפיגור") מן היום שבו החל הפיגור ועד ליום פירעון מלוא הסכום שבפיגור. יובהר כי אם הריבית נקבעה בדין, תחול הריבית שנקבעה בדין;

ד. לא שולם הסכום שבפיגור במועד שנקבע (כאמור לעיל) ואף לא בתוך 15 ימים לאחר שהמבטח דרש זאת בכתב מן המבוטח, המבטח רשאי לפעול על פי האמור בתנאי משנה ה' עד ז' (כולל) להלן;

ה. לא שולם סכום כלשהו שבפיגור, כאמור בתוך 15 ימים לאחר שהמבטח דרש זאת בכתב מן המבוטח, המבטח רשאי להודיע למבוטח, בכתב, שהביטוח יתבטל כעבור 21 ימים נוספים אם הסכום שבפיגור לא יסולק לפני כן.

ו. אין בביטול הביטוח על פי תנאי זה כדי לגרוע מחובת המבוטח לסלק את הסכום שבפיגור השייך לתקופה שעד לביטול האמור;

ז. אירע מקרה ביטוח אשר גרם למיצוי גבולות אחריות על פי פוליסה זו על ידי שיפוי המבוטח (לפי העניין), אזי מתגמולי הביטוח אשר יגיעו למבוטח (אם יגיעו כאלה), המבטח רשאי לקזז את יתרת דמי הביטוח המגיעים לו אף אם טרם הגיע מועד תשלומם.

5.6 אמצעי למניעת וגם/ או הקלת סיכון המבטח

ככל שצוין במפורש בפוליסה או בכל דרך אחרת, שעל המבוטח לנקוט באמצעים למניעת סיכון וגם/ או להקלת סיכון המבטח (להלן: "האמצעים") ולא ננקטו אמצעים אלו, ועקב כך אירע מקרה הביטוח או הוחמר, יהיה בכך כדי להביא להפחתה משמעותית בתגמולי הביטוח עד כדי דחיית כיסוי מלאה, והכל בהתאם לסעיפים 18, 19 ו-21 לחוק חוזה ביטוח.

מבוטח נכבד! כדי למנוע היעדר כיסוי ביטוחי או הפחתה משמעותית בתגמולי הביטוח בקרות מקרה הביטוח - אנא הקפד על נקיטת האמצעים במלואם.

5.7 חובת זהירות

על המבוטח למלא אחר כל חובה חקוקה שנועדה להגן על העובד ולנקוט בכל האמצעים הסבירים להבטחת שלומם של עובדיו.

נוכח המבוטח – או הובא לידיעתו- דבר קיומו של סיכון מוחשי לעובד אשר גרם או עלול לגרום לו או לעובדו נזק, יפסיק המבוטח, מיד, את המשך הפעילות הקשורה בסיכון זה.

5.8 הודעה על מקרה ביטוח וברור חבות המבטח

א. על המבוטח להודיע למבטח על קרות מקרה ביטוח מיד לאחר שנודע לו על קרות המקרה;

ב. כל תביעה של המבוטח לשיפוי כמו גם לתשלום תגמולי ביטוח על פי הפוליסה תוגש באמצעות טופס תביעה שימציא המבטח למבוטח על פי בקשתו;

ג. על המבוטח, למסור למבטח בתוך זמן סביר מעת שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות והיקפה, ואם אינם ברשותו, עליו לעזור למבטח ככל שיוכל להשיגם;

ד. לא קוימה חובה לפי תנאי מהתנאים האמורים 5.9 (איסור הודאה) או 5.8 א' (הודעה על קרות מקרה הביטוח), 5.8 ג' (שיתוף פעולה לעניין בירור חבות המבטח), 5.10 (הודעה על הליכים) ו- 5.11 (העברת מסמכים) להלן, וקוימה היה מאפשר למבטח להקטין חבותו, אין המבטח חייב בתגמולי הביטוח, אלא במידה בו היה חייב בהם, אילו קוימה החובה. הוראה זו לא תחול בכל אחת מאלה:

1. החובה לא קוימה או קוימה באיחור מסיבות מוצדקות;

2. אי קוימה או איחורה לא מנע מן המבטח את בירור חבותו ולא הכביד על הבירור.

ה. עשה המבוטח במתכוון דבר שהיה בו כדי למנוע מהמבטח את בירור חבותו או להכביד עליו, אין המבטח חייב בתגמולי ביטוח, אלא במידה שהיה חייב בהם, אילו לא נעשה אותו דבר;

ו. הופרה חובה לפי תנאי 5.8 א' (הודעה על קרות מקרה הביטוח), 5.8 ג' (שיתוף פעולה לעניין בירור חבות המבטח) או בתנאי 5.9 (איסור הודאה), 5.10 (הודעה על הליכים), 5.11 (העברת מסמכים) או שנעשה דבר כאמור בתנאי 5.8 ה' (מניעה או הכבדה על בירור חבות המבטח), או שהמבוטח מסרו למבטח עובדות כוזבות, או שהעלימו ממנו עובדות הנוגעות למקרה הביטוח, או בנוגע לחבות המבטח, והדבר נעשה בכוונת מירמה, פטור המבטח מחבותו.

ז. נגרם מקרה הביטוח על ידי המבוטח במתכוון- פטור המבטח מחבותו;

ח. אין המבטח חייב בתגמולי ביטוח בגין נזק שהמבוטח יכול היה למנוע, או להקטין בקרות מקרה הביטוח או לאחר מכן, בנקיטת אמצעים סבירים או אמצעים שהמבטח הורה לו לנקוט;

ט. הוציא המבוטח, בקרות מקרה הביטוח או לאחר מכן, הוצאות סבירות למניעת הנזק או להקטנתו, או שהתחייב לשם כך בהתחייבויות סבירות, חייב המבטח לשפותם, בין אם נמנע הנזק או הוקטן ובין אם לא; היו ההוצאות או ההתחייבויות בלתי סבירות, חייב המבטח בשיפוי כדי שיעורן הסביר בנסיבות העניין, והכל אף מעל לגבולות האחריות.

5.9 איסור הודאה

שום הודאה (ADMISSION), הצעה, הבטחה, התחייבות או פיצוי כלשהו לא ייעשו ולא יינתנו על ידי המבוטח או מטעמו, בלי הסכמתו מראש ובכתב של המבטח, בקשר עם מקרה בו תיתכן תביעה המכוסה על פי פוליסה זו. אין הוראות תנאי זה חלות על מסירת עובדות במשטרה או לכל גורם מוסמך על פי דין, לפי דרישתם, וכן על מתן עדות במשפט.

5.10 הודעה על הליכים

המבוטח יודיע למבטח, בהקדם האפשרי, על , חקירה משטרתית או חקירה אחרת, על חקירת סיבות מוות או על כל אישום , אשר ייפתחו או העומדים להיפתח , אם אלה ידועים לו בקשר עם כל מקרה אשר בגינו תיתכן תביעה המכוסה על פי פוליסה זו.

5.11 העברת מסמכים מהמבוטח למבטח

המבוטח יעביר למבטח, מיד עם קבלתם, כל מידע, מכתב, הזמנה לדין, הודעה על דיון, צו והליך כלשהו – בקשר עם כל מקרה אשר בגינו תיתכן תביעה המכוסה על פי פוליסה זו.

5.12 טיפול בתביעות

- א. הכיר המבטח בחבותו על פי הפוליסה, יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, ליטול לידי ולנהל בשם המבוטח את ההגנה כלפי כל תביעה או יישובה של כל תביעה וכן לתבוע ולקבל בשם המבוטח שיפוי, פיצוי, השתתפות, דמי נזק. למבטח יהיה שיקול דעת בנוגע לניהול כל ההליכים או בנוגע לסידור או ליישוב כל תביעה, ועל המבוטח למסור לו את כל המידע שיש לו ולהושיט לו כל עזרה שתידרש ממנו בקשר עם העניינים הנדונים בסעיף זה;
  - ב. עם זאת, המבטח יעשה כמיטב יכולתו לפעול בתיאום עם המבוטח כדי לא לפגוע בשמו הטוב או לגרום לו נזק;
  - ג. **תשלום תגמולי ביטוח יהיה, בהתאם לסעיף 68 לחוק חוזה הביטוח, כאמור להלן:**
"בביטוח אחריות רשאי המבטח – ולפי דרישת הצד השלישי חייב הוא – לשלם לצד השלישי את תגמולי הביטוח שהמבטח חייב למבוטח, ובלבד שהודיע על כך בכתב למבוטח 30 ימים מראש והמבוטח לא התנגד תוך תקופה זו; אולם טענה שהמבטח יכול לטעון כלפי המבוטח תעמוד לו גם כלפי הצד השלישי";
  - ד. אם סך התביעה חורג מגבולות האחריות של המבטח, יפעלו המבטח והמבוטח בתיאום הדדי; ובלי לגרוע בכלליות האמור, למבוטח תינתן זכות להשתתף בניהול ההגנה באופן פעיל;
- ה. המבטח יכול - על ידי פקידיו, מיופי הכוח - להיכנס, בכל זמן המתקבל על הדעת, למטרות חקירה או בדיקה, לכל המקומות השייכים למבוטח וגם/ או הנמצאים באחזקתו וגם/ או באחריותו, שבהם אירע מקרה הביטוח או שיכול ויהיו קשורים למקרה הביטוח, והמבטח יכול לשהות בהם ולבקש להחזיק בהם ובתכולתם, ככל שהעניין מצדיק זאת, הכל בזמן המתקבל על הדעת, ולגבי כל מטרה הקשורה במקרה זה, והמבוטח ייתן ויעשה למבטח את כל ההקלות הדרושות לשם כך.

5.13 תשלום סכום בגבול אחריות / בפשרה

- א. לפני ניהול הליכים או תוך משא ומתן לפשרה בקשר עם כל תביעה או סדרה של תביעות או עניין כלשהו העלול לעמוד לתביעה על פי פוליסה זו – או במהלכם – רשאי המבטח לשלם למבוטח את סכום גבול או גבולות האחריות המתאימים, לאחר שנוכה ממנו כל סכום או סכומים שכבר שולמו בתור תגמולי ביטוח, ובמקרה כזה יותר המבטח על ניהול תביעה או תביעות כאלה ועל הפיקוח עליהן, ויראו באמור כתשלום מלא של כל גבולות האחריות המתאימים בפוליסה, למעט תשלומים והוצאות משפט סבירות שישולמו מעבר לגבולות האחריות;
- ב. הציע המבטח למבוטח לסיים תביעה או סדרה של תביעות או עניין כלשהו העלול לעמוד לתביעה על פי פוליסה זו בפשרה, והמבוטח התנגד לפשרה, תוגבל אחריות המבטח לסכום הכולל אותו היה משלם המבטח אלמלא סירב המבוטח לסיים התביעה, סדרת התביעות או העניין וזאת אף אם ימשכו ההליכים, והמבטח לא יהיה חב ביותר מהסכום שהיה משלם במסגרת הפשרה. המשיך המבוטח בהליכים שתוצאתם:
  1. מחיקה / דחיה של התביעה וגם או ביטול מלא וסופי לכל אפשרות להגשתה, ישפה המבטח את המבוטח בהוצאות סבירות בהן נשא המבוטח לצורך ההליכים כאמור, אך בשום מקרה לא יותר מהסכום שהיה משלם המבטח במסגרת הפשרה;
  2. הקטנת סכום הפיצוי, ונשא בשל כך בהוצאות הגנה סבירות, ישפה המבטח את המבוטח בסכום הפיצוי, לאחר שנוכה, מגבולות אחריות המבטח על פי פוליסה זו כל סכום או סכומים שכבר שולמו בתור תגמולי ביטוח על פי הפוליסה ובנוסף הוצאות הגנה סבירות, אך בשום מקרה לא יותר מ הסכום שהיה משלם המבטח במסגרת הפשרה;
  3. מובהר, כי לעניין סכום או סכומים שכבר שולמו בתור תגמולי ביטוח, יחושב הסכום בכפוף לאמור בתנאי 5.14 (הקטנת גבול האחריות לאחר תביעה / נזק") להלן.

5.14 הקטנת גבול האחריות לאחר תביעה / נזק

התחייב המבטח בכתב לתשלום פיצויים לצד שלישי או אם שילם המבטח לצד שלישי פיצויים או, אם שיפה המבטח בתגמולי ביטוח את המבוטח בגין מקרה ביטוח, יוקטנו סכומי ביטוח וגם או גבולות אחריות המבטח בסכום בו התחייב המבטח כלפי הצד השלישי ממועד התחייבותו או ממועד התשלום (לפי העניין) בסכום בו פיצה המבטח את הצד השלישי או בסכום בו שיפה המבטח את המבוטח מהמועד בו שולם או ממועד מתן ההתחייבות, במוקדם שבמועדים.

5.15 המרת מטבע וחישוב השיפוי

- חישוב השיפוי המגיע למבוטח או לעובד או צד שלישי (לפי העניין) ייערך כדלקמן –
- א. אם סכומי הביטוח או גבולות האחריות נקובים בשקלים חדשים ייערך החישוב-
    1. לגבי גבולות האחריות על פי השינויים שיחולו במדד, בין המדד הידוע שפורסם בסמוך לפני מועד תחילת תקופת הביטוח לבין המדד הידוע שפורסם בסמוך לפני קרות מקרה הביטוח;
    2. לגבי התאמת דמי הביטוח, על פי השינויים שיחולו במדד, בין המדד הידוע שפורסם בסמוך לפני מועד תחילת תקופת הביטוח, לבין המועד הסמוך לפני מועד תום תקופת הביטוח הנקוב ברשימה.
    3. לגבי תגמולי הביטוח, על פי השינויים שיחולו במדד, בין המדד הידוע שפורסם בסמוך לפני קרות מקרה הביטוח לבין המדד הידוע בסמוך לפני תשלומם בפועל לניזוק או למבוטח (לפי העניין);
    4. לגבי גובה ההשתתפות העצמית, על פי השינויים שיחולו במדד, בין המדד הידוע שפורסם בסמוך לפני מועד תחילת תקופת הביטוח לבין המדד הידוע שפורסם בסמוך לפני מועד ניכוי סכום ההשתתפות העצמית מתגמולי הביטוח או מועד תשלומם או פירעונם בפועל (לפי העניין).
  - ב. אם סכומי הביטוח או גבולות האחריות וההשתתפות העצמית נקובים בדולרים של ארצות הברית, יחושבו הללו – לרבות תגמולי הביטוח המגיעים למבוטח או לצד שלישי (לפי העניין) בדולר ארצות הברית, על פי השער היציג של הדולר בבנק ישראל החל במועד החישוב או התשלום (לפי העניין) בפועל, ולרבות לידי המבוטח או הצד השלישי (לפי העניין);
  - ג. אם ננקב בפוליסה סכום ביטוח, סכום גבול אחריות או סכום השתתפות עצמית כלשהו במטבע השונה מזה שרשום ברשימה, יחושב אותו סכום בהתאמה לשער החליפין היציג המפורסם על ידי בנק ישראל של אותו מטבע, למטבע הרשום ברשימה ביום קרות מקרה הביטוח.

5.16 התיישנות

תקופת התיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח היא שלוש שנים מיום קרות מקרה הביטוח. תביעה לתגמולי ביטוח עקב מקרה ביטוח המכוסה על פי פוליסה זו אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי נגד המבוטח.

5.17 תחלוף

- א. אם בשל מקרה הביטוח הייתה למבוטח גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי צד שלישי, שלא מכוח חוזה ביטוח, הרי זכות זו עוברת למבטח – מששילם למבוטח או לצד שלישי את תגמולי הביטוח ו/או פיצוי ו/או שיפוי כלשהו לפי העניין, ובשיעור התגמולים, הפיצויים ו/או השיפוי ששילם;
- ב. המבטח אינו רשאי להשתמש בזכות שעברה אליו לפי תנאי זה באופן שיפגע בזכותו של המבוטח לגבות מן הצד השלישי פיצוי או שיפוי מעבר לתגמולים שקיבל מן המבטח;
- ג. קיבל המבוטח מן הצד השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע למבטח לפי תנאי זה, עליו להעבירו למבטח. עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת הפוגעת בזכות שעברה למבטח אף אם נעשתה לפני תחילת הביטוח, עליו לפצותו בשל כך.
- ד. הוראות סעיף זה לא יחולו אם מקרה הביטוח נגרם שלא בכוונה בידי אדם שמבוטח סביר לא היה תובע ממנו פיצוי או שיפוי, מחמת קירבת משפחה או יחס של עובד ומעביד, שביניהם.

5.18 הארכת תקופת הביטוח

כל הארכה של תקופת הביטוח על פי הפוליסה טעונה הסכמת הצדדים, אשר תינתן במפורש למטרה זו.

מובהר בזה כי בתום תקופת הביטוח האמורה, לא יוארך הביטוח מאליו וכן הביטוח אינו ניתן להארכה כלשהי מכוונת שתיקה או כל פעולה אחרת של המבטח (זולת הסכמתו, כאמור בתנאי זה), אף אם הציע המבוטח למבטח בצורה ובמועד כלשהם להאריכו.

5.19 שינויים בגבולות אחריות המבטח

ביקש המבוטח מהמבטח הגדלה בגבולות האחריות לגבי עניין/ מיזם/ פרויקט/ מבטח כלשהו, והמבטח הסכים ואישר הגדלת גבולות האחריות כמבוקש, וציין העניין/ המיזם/ הפרויקט/ המבוטח המסוים ברשימה, **תחול ההגדלה** בסכומי גבולות האחריות **אך ורק** לגבי אותו עניין/ מיזם/ פרויקט/ מבטח מסוים ולא תחול על פעילויותיו האחרות של המבוטח (לגביהם יחולו גבולות האחריות הנמוכים יותר). להסרת ספק מובהר, כי במקרה תביעה/ נזק שבגינה/ו שולמה/ו על ידי המבטח תגמולי ביטוח, או שהמבטח התחייב בכתב לשלם, יופחתו גבולות אחריות המבטח (הן הגבולות האחריות הכלליים והן גבולות האחריות לעניין/ המיזם/ הפרויקט/ המבוטח המסוים) בסכום תגמולי הביטוח אשר שולמו או שהמבטח התחייב בהם בכתב ואין נפקא מינה אם שולמו בגין העניין/ המיזם/ הפרויקט/ המבוטח המסוים ברשימה או שולמו בגין עניין אחר כלשהו.

5.20 מבטח ראשי בפוליסה

אם נרשמו בשם המבוטח בפוליסה כמה מבטחים, ונקבע מבטח ראשי ברשימה, הרי בתקופת הביטוח ינהל המבוטח הראשי כל משא ומתן עם המבטח בשם כל המבוטחים, ויבקש כל שינוי או תוספת לרבות עניינים הקשורים בתביעות. די יהיה בחתימת המבוטח הראשי על טופס הצעה ועל בקשות לשינויים בפוליסה במהלך תקופת הביטוח וגם/ או על כל מסמך שיוציא המבטח (כולל הודעת ביטול) כדי לחייב את כל יתר המבוטחים. תגמולי הביטוח שאינם משולמים במישרין לצדדים שלישיים שולמו למבוטח הראשי בלבד – או כפי שורה המבוטח הראשי למבטח בכתב; וכן כל הודעה ישלח המבטח למבוטח הראשי בלבד, ויראו בכך כאילו נשלחה הודעה לכל אחד מיחיד המבוטח, מובהר בזה כי אין באמור בתנאי זה כדי לשחרר מבטח כלשהו הנכלל בשם המבוטח מחובותיו על פי פוליסה זו; ואין באמור בתנאי זה כדי לשלול מן המבטח זכות כלשהי על פי פוליסה זו כלפי כל אחד מהמבוטחים יחד וגם או לחוד.

5.21 ביטול הביטוח

- א. בנוסף לאמור בתנאי 8.2 ז' לעיל בעניין הביטול המידי וכן בתנאי 5.5 לעיל בדבר ביטול בשל אי תשלום דמי הביטוח, ומבלי לגרוע מזכויות המבטח על פי דין או על פי הוראה אחרת כלשהי בפוליסה, המבטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודיע על כך למבוטח בכתב לפחות 30 יום לפני התאריך שבו יבטל הביטוח; ובמקרה כזה יהיה המבוטח זכאי להחזר דמי הביטוח ששילם למבטח באופן יחסי בעד התקופה שלאחר ביטול הביטוח;
- ב. ביטול הביטוח כאמור לא יפגע בזכויות התביעה על פי הפוליסה בגין מקרה ביטוח שארע / שנגרם לפני ביטול הביטוח.
- ג. המבוטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת שהיא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, על ידי הודעה שתישלח למבטח בכתב. הביטול יחול מהמועד בו נקב המבוטח בהודעתו, אך לא לפני תאריך קבלת ההודעה על ידי המבטח. במקרה זה ישאיר המבטח לעצמו/ ישלם המבוטח (לפי העניין) את דמי הביטוח, בהתאם לנוסחה הבאה: 10% מדמי הביטוח השנתיים (ללא תלות בתקופה בה היתה הפוליסה בתוקף) בתוספת 0.3% מדמי הביטוח השנתיים בעד כל יום ביטוח בתקופה בה היתה הפוליסה בתוקף;
- ד. למרות האמור לעיל, אם דרש המבוטח מהמבטח לחתום על אישורי ביטוח שיש בהם התחייבות לבטל את הביטוח רק לאחר מתן הודעה מראש למקבל ההתחייבות, תבוטל הפוליסה רק לאחר קיום ההתחייבות למתן הודעה מראש ותום התקופה המצוינת באותם אישורים.

5.22 התאמת דמי ביטוח –

- א. דמי הביטוח הנקובים ברשימה הינם ארעיים, וחושבו על יסוד סה"כ השכר השנתי המשולם על-ידי המבוטח לעובדיו או על יסוד מספר עובדיו של המבוטח (כפי שהוסכם ופורט ברשימה) בהתאם להצהרתו בתחילת תקופת הביטוח.
- ב. דמי הביטוח כפופים להתאמה בתום תקופת הביטוח, אשר תתבצע כך: תוך 30 יום מתום תקופת הביטוח ימציא המבוטח למבטח הצהרה לגבי סה"כ השכר ששילם לעובדיו במשך תקופת הביטוח הנתמכת בעותק מטופס 126 וכן אישור מר"ח המפרט את סוגי העיסוק בהן עבדו עובדי המבוטח. אם סך כל השכר ששילם המבוטח לעובדיו או מספר העובדים אותם העסיק משך תקופת הביטוח, יהיה שונה מהצהרת המבוטח שעל פיה שולמו דמי הביטוח, יותאם החשבון הסופי של דמי הביטוח, על-ידי תשלום הפרש דמי הביטוח למבטח, או החזר הפרש דמי הביטוח למבוטח, כפי שיחייב המקרה.
- ג. החזר דמי הביטוח למבוטח לא יעלה על 50% מדמי הביטוח ששולמו בפועל.

- א. למען הסר ספק, מובהר בזאת, כי סכום ההשתתפות העצמית יחול על הוצאות שהוציא המבטח תוך כדי ועקב טיפול בתביעה / בדרישה לפיצוי / בהודעה על אירוע בגינו עלולה להיווצר עילה לתביעה וזאת אף אם לא שולמו פיצויים בפועל;
- ב. יודגש כי ההשתתפות העצמית של המבוטח בגין מקרה ביטוח מהווה רובד ראשון בפוליסה החל על המבוטח וכלולה במסגרת גבולות האחריות בפוליסה ואינה בנוסף עליהם;
- ג. נקבע ברשימה השתתפויות שונות לתחומים וגם או לעניינים שונים, ונגרם מקרה ביטוח שחלות עליו השתתפויות שונות, תחול על אותו מקרה ביטוח הגבוהה מבין ההשתתפויות העצמיות החלות על אותו מקרה ביטוח.
- ד. נקבע ברשימה כי "הרחבת דין החל בשטחים המוחזקים" (להלן) תקפה, ואירע מקרה ביטוח בו תחול על המבוטח חבות על פי החוק כהגדרתו לעיל ובנוסף, בגין נפגעים אחרים על פי הדין החל בשטחים המוחזקים על ידי צה"ל, יישא המבוטח בגין אותו מקרה ביטוח בהשתתפות עצמית כמפורטת לעיל ובנוסף בהשתתפות העצמית המפורטת בהרחבה 4.8 "הרחבת דין החל בשטחים המוחזקים".